

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Václava Novotného a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci žalobce **V. A.,** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení,** Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 11. 2001, č. xx, vydaného podle zákona č. 261/2001Sb.,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Účastníkům se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen žalovaná) napadeným rozhodnutím přiznala panu V. A. (dále jen žalobce) jednorázovou peněžní částku ve výši 60 000 Kč za dobu účasti v národním boji za osvobození od 25. 4. 1943 do 23. 4. 1944 podle § 5 odst. 3 zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů (dále jen zákon) s odůvodněním, že částka náleží za 11 měsíců účasti v národním boji za osvobození.

Žalobce v opravném prostředku – nyní žaloba – namítl, že nebyl započítán celý rok, a to kvůli jedinému dni, přitom po době strávené ve vlastnosti účastníka domácího hnutí byl vězněn v koncentračním táboře. Žalobce v další korespondenci adresované soudu spolu se způsobem výpočtu doby jednoho roku přiloženými dobovými kalendáři dokládá, že v roce 1944 měl měsíc únor 29 dnů, tudíž doba jednoho roku – 365 dní byla splněna.

Žalovaná ve svém vyjádření na zamítavém stanovisku setrvala s tím, že jako účastník domácího hnutí se žalobce zúčastnil po dobu 11 měsíců a 29 dnů, tedy ne po dobu celého roku.

Ze správního spisu, který žalovaná předložila, vyplynulo, že žalobce požádal o nárok u Městské správy sociálního zabezpečení v Brně dne 23. 8. 2001 z titulu účastníka národního boje za osvobození. Za tím účelem předložil osvědčení podle § 8 zákona č. 255/1946 vystavené Federálním ministerstvem národní obrany dne 21. 2. 1980 o tom, že je účastníkem domácího hnutí od 25. 4. 1943 do 23. 4. 1944 a československým politickým vězněm od 24. 4. 1944 do 5. 5. 1945. Podle dopisu Ministerstva obrany ze dne 21. 2. 2002 žalobce v původní žádosti o vydání osvědčení předložil potvrzení SNB Velká Bystřice o tom, že byl zatčen gestapem dne 24. 4. 1944.

Podle § 1 odst. 1 zákona, tento se vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), v bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a bylo jim o tom vydáno podle § 8 cit. zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, který toto osvědčení nahrazuje (dále jen „účastník národního boje za osvobození“). Podle § 5 odst. 1 zákona výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození trvající alespoň 1 rok činí 120 000 Kč. Za každý další měsíc účasti v národním boji za osvobození se výše jednorázové peněžní částky zvyšuje o 1000 Kč. Podle třetího odstavce výše jednorázové peněžní částky pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození kratším než 1 rok, trvajícím však alespoň tři měsíce činí 60 000 Kč.

V posuzovaném případě jde o otázku počítání doby rozhodné pro určení výše přiznaného nároku podle § 5 zákona. Zákon stanoví jako podmínku pro vyplacení jednorázové peněžní částky, že rozhodná skutečnost trvala alespoň 1 rok (případně déle než 1 rok u politických vězňů dle § 5 odst. 2 zákona). Podobně používá zákon i dobu měsíce. Zákon však nestanoví pravidla pro počítání času, jak je tomu ostatně v oboru správního práva hmotného spíše obvyklé. Neexistuje ani obecná subsidiárně použitelná právní úprava. Proto je zde nepochybně namístě použít, postupem *per anologiam iuris*, obecná pravidla pro počítání času, resp. lhůt, jak jsou stanovena v právním řádu České republiky. Co se týká počítání lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let, platí, že konec takové lhůty připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná. Není-li takový den v posledním měsíci, připadne konec lhůty na jeho poslední den. Toto pravidlo výslovně stanoví jak § 122 odst. 2 občanského zákoníku, tak obdobně i § 27 odst. 2 druhá věta právního řádu , § 57 odst. 2 první věta občanského soudního řádu nebo § 60 odst. 2 trestního řádu. Toto pravidlo je aplikováno zásadně bez ohledu na to, zda se jedná o právní úpravu hmotněprávní či procesněprávní, stejně jako zda jde o oblast práva soukromého či veřejného. Právě tato skutečnost nasvědčuje závěru, že se skutečně jedná o obecný právní princip českého právního řádu. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu stanovit pro případy odškodňování určitých skupin osob za prožité bezpráví pravidla odlišná, mohl tak učinit výslovným ustanovením zákona. Jestliže tedy rozhodnou událostí, od níž je třeba dobu jednoho roku počítat, je datum 25. duben 1943, pak by doba strávená ve vlastnosti účastníka domácího hnutí musela trvat do 25. dubna 1943 včetně, aby byla splněna zákonem stanovená podmínka. K zatčení žalobce došlo před tímto datem, od něhož

je dále počítána doba strávená ve vlastnosti československého politického vězně, která však také byla odškodňována samostatně podle zákona č. 217/1994 Sb.

Stejnou zásadu ctila i prvorepubliková judikatura (srov. Boh. A 2904/23 (19885/23)), která rovněž judikovala, že konec lhůty určené dle týdnů, měsíců nebo období, zabírajícího několik měsíců připadá i v řízení správním – pokud jinak stanoveno není – na posledního den týdne nebo měsíce, který se svým pojmenováním nebo číslem shoduje s počátečním dnem lhůty: v označené věci pak co se týče lhůty hmotněprávní shodě s postupem tohoto soudu stanovila dobu jednoroční. Podle všeobecného zákona občanského v původním jeho znění (§ 902) počítal sice rok za 365 dnů, ale již zákon obchodní (čl. 328) a rovněž směnečný řád (§ 32) ustanovily, že konec lhůty určené dle týdnů, měsíců nebo období, zavírajícího několik měsíců, připadá na den posledního týdnu nebo posledního měsíce, jenž se shoduje svým pojmenováním nebo číslem s počátečním dnem lhůty. Touž zásadu přijal i civilní řád soudní ve svém § 125 a konečně v § 98 také III. částečná novela ke všeobecnému občanskému zákoníku (císařské nařízení z 19. března 1916 č. 69 říšského zákona), změnivši tak původní ustanovení § 902 o. z. o. Platí tedy toto pravidlo zásadně pro celý obor soukromého práva. V oboru veřejného práva ustavil čl. VIII. úvodního patentu k trestnímu zákonu, že sluší všechny lhůty v něm ustanovené čítati podle kalendářního roku, tedy zřejmě týmž způsobem, který je pravidlem v oboru soukromého práva. Také Ústavní soud České republiky chápe pravidla pro počítání běhu lhůt jako základní právní principy (např. Pl. ÚS 33/1997 – nález č. 163/1007 Sb. n. a u., sv. 9 Praha: C. H. Beck, 1998, s. 299n, též č. 30/1988 Sb., - byť zde explicitně jen pro obor práva ústavního). Lze tedy toto pravidlo považovat i v nynějším právním řádu za všeobecně platné.

V daném případě nezbývá než uzavřít, že pokud žalovaná žalobcově žádosti o přiznání nároku nevyhověla, zákon neporušila. Zákon přitom neumožňuje ani správnímu orgánu, ani soudu, odstranit případné tvrdosti zákona. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl pro nedůvodnost (§ 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní). O nákladech řízení pak rozhodl v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. a contr., neboť nebyly žalovaným uváděny ani požadovány.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.)

V Brně dne 24. 6. 2003

JUDr. Václav Novotný
předseda senátu